

UCHWAŁA NR XXXIX/221/2017
RADY POWIATU ŁOWICKIEGO
z dnia 20 września 2017r.

w sprawie „Powiatowego Programu Aktywności Lokalnej na lata 2017-2021”

Na podstawie art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930, 1583, 1948, 2174, z 2017 r. poz. 60, 624, 777, 1292, 1475) w związku z art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 814, 1579, 1948, z 2017 r. poz. 730, 935) uchwała się, co następuje:

- § 1. Uchwała się „Powiatowy Program Aktywności Lokalnej na lata 2017-2021”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łowickiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Górski

RADCA PRAWNY

Aneta Stefańska

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Łowiczu

Robert Wójcik

Uzasadnienie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu realizuje projekt pn.: „Umiem Więcej” w ramach konkursu RPLD.09.01.01.-IP.01-10-001/17, Oś Priorytetowa IX *Włączenie społeczne*, Działanie IX.1 *Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym*, Poddziałanie IX.1.1 *Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym*. Wsparcie musi być realizowane zgodnie z „Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020” w oparciu o kontrakt socjalny, inny indywidualny program lub program aktywności lokalnej.

W przedłożonej w dniu 19 kwietnia 2017 roku Radzie Powiatu Łowickiego „Informacji o stanie pomocy społecznej i polityki prorodzinnej na terenie Powiatu Łowickiego. Wspierania osób niepełnosprawnych. Współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej i polityki prorodzinnej na terenie Powiatu Łowickiego za 2016r”. oraz w informacji dotyczącej zasobów pomocy społecznej określono potrzeby w odniesieniu do pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej. Potrzeby te zostały ujęte w Programie Aktywności Lokalnej.

Stosownie do treści art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.) Rada Powiatu na podstawie wykazu potrzeb, przedstawionych przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie opracowuje i wdraża lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej Powiatu Łowickiego na lata 2017-2021 został opracowany w odpowiedzi na problemy mieszkańców powiatu łowickiego zdiagnozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łowickim na lata 2008-2020, Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 oraz w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020.

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/221/2017
Rady Powiatu Łowickiego
z dnia 20 września 2017r.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ POWIATU ŁOWICKIEGO

NA LATA 2017-2021

Łowicz 2017

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	STR. 3
II.	DIAGNOZA	STR. 4
III.	CEL GŁÓWNY PROGRAMU	STR. 7
IV.	CELE SZCZEGÓLOWE PROGRAMU	STR. 7
V.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	STR. 8
VI.	ADRESACI PROGRAMU	STR. 9
VII.	METODY REALIZACJI PROGRAMU	STR. 9
VIII.	CZAS TRWANIA PROGRAMU	STR. 10
IX.	PRZEWIDYWANE EFEKTY	STR. 10
X.	REALIZATORZY PROGRAMU	STR. 11
XI.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	STR. 11
XII.	WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA	STR. 12

I. WPROWADZENIE

Program Aktywności Lokalnej Powiatu Łowickiego na lata 2017–2021, zwany dalej PAL, został opracowany w odpowiedzi na problemy mieszkańców powiatu łowickiego zdiagnozowane w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łowickim na lata 2008-2020*, *Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017* oraz w *Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014–2020*. W związku z nowymi możliwościami ich rozwiązywania stanowi jednocześnie aktualizację i uzupełnienie wymienionych dokumentów oraz ich integralną część.

PAL jest istotnym narzędziem realizacji lokalnej polityki społecznej oraz dokumentem wyznaczającym kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom powiatu łowickiego jak najwyższej jakości życia.

Celem PAL jest wprowadzanie skutecznych metod przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom społecznym. Efektem jego wdrażania będzie wyższa jakość życia i wyższy poziom bezpieczeństwa socjalnego, wyrównywanie szans rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci oraz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz integracja społeczności lokalnej.

PAL został opracowany w celu realizacji działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu powiatu łowickiego oraz w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej.

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do osób mieszkających na pewnej przestrzeni, obejmującej obszar gminy: dzielnicy, osiedla, sołectwa, wsi. Może to być środowisko grupy zawodowej lub

społecznej (np. niepełnosprawnych, osób wychodzących z placówek opiekuńczo-wychowawczych), mieszkańców bloku czy nawet kilku rodzin mieszkających w okolicy.

Program Aktywności Lokalnej dla Powiatu Łowickiego jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Przyjęte w programie założenia są zgodne z nadrzędnymi dokumentami budującymi politykę społeczną Unii Europejskiej i polityką społeczną na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, tj.:

1. Narodową Strategią Spójności na lata 2014-2020.
2. Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.
3. Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2014-2020.
4. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łowickim na lata 2008-2020.
5. Powiatowym Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017.
6. Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2016-2020
7. Powiatowym Programem Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014–2020.

II. DIAGNOZA

Integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jest jednym z podstawowych zadań pomocy społecznej. Prowadzone w jej zakresie działania powinny być nakierowane na aktywizowanie społeczności lokalnych w różnych zakresach: społecznym,

zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym. Celem działań pomocy społecznej jest wzmacnianie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w podnoszeniu ich kompetencji życiowych, zawodowych i społecznych. Wśród klientów pomocy społecznej niezwykle ważna jest umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Aby osiągnąć ten cel należy stosować w obszarze pomocy społecznej innowacyjne metody aktywizacji. Program Aktywności Lokalnej służy realizowaniu działań oraz zmniejszaniu zasięgu wykluczenia społecznego klientów pomocy społecznej.

Liczba mieszkańców powiatu łowickiego wynosi ogółem – 79 631 osób¹ (kobiet – 41 023, mężczyzn – 38 608) osób niepełnosprawnych jest – 11 177 (źródło dane GUS Oddział Brzeziny), w tym:

- osoby niepełnosprawne od urodzenia – 2 363 osób
- niepełnosprawność nabyta po 18-tym roku życia – 8 814 osób.

Wśród wydatków budżetu powiatu 14,5% środków przeznaczono na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Na koniec 2016r. w powiecie łowickim funkcjonowały 84 rodziny zastępcze (niezawodowe - 25, zawodowe - 3, spokrewnione - 56), w których umieszczono - 114 dzieci (k-55, m-59) oraz 29 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, w tym 17 wychowanków rodzin zastępczych (k-10, m-7).

W roku 2016 do Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu zgłosiło się ogółem 170 osób, w tym kobiet – 99, mężczyzn – 60, dzieci – 11.

Ilość osób przyjętych przez poszczególnych specjalistów:

- prawnik – 20 osób (kobiet – 15, mężczyzn – 5),
- pracownik socjalny – 48 osób (kobiet – 33, mężczyzn – 15),
- psycholog – 47 osób (kobiet – 22, mężczyzn – 14, dzieci – 11),
- psychoterapeuta rodziny – 55 osób (kobiet – 29, mężczyzn – 26),

¹ Liczba ludności według Urzędu Statystycznego w Łodzi, 2015r.)

Wśród klientów PIK były 2 osoby niepełnosprawne.

Pracownik socjalny założył 3 „Niebieskie Karty”, które zostały przekazane do właściwych zespołów interdyscyplinarnych.

Do grup znajdujących się w sytuacji zagrażającej wykluczeniu społecznemu należy zaliczyć:

- osoby z niepełnosprawnością i ich otoczenie²,
- osoby przebywające lub opuszczające pieczę zastępczą i ich otoczenie,
- osoby opuszczające inne placówki, wymienione w ustawie o pomocy społecznej i ich otoczenie,
- rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i ich otoczenie.

W powiecie łowickim do osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym należą osoby niepełnosprawne oraz młodzież przebywająca w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W latach 2008-2015 osoby te otrzymywały wsparcie w zakresie integracji społeczno-zawodowej w ramach projektu systemowego UMIEM WIĘCEJ. Takie wsparcie skierowane było również w stosunku do pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Analiza potrzeb oparta o dane PCPR w Łowiczu wskazuje jednak na potrzebę rozszerzenia tej grupy o dzieci przebywające w pieczy zastępczej i ich otoczenie, tj. rodziny zastępcze.

W wyniku wieloletniej obserwacji tej grupy osób zidentyfikowano główne problemy przyczyniające się do wykluczenia społecznego:

² **Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym** – osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

- powielanie negatywnych wzorców,
- wyuczona bezradność,
- niska samoocena i trudności adaptacyjne,
- skłonności do uzależnień,
- problemy osobowościowe,
- brak akceptacji w środowisku lokalnym,
- niskie wykształcenie.

Szczególne trudności w adaptacji w środowisku ma młodzież w wieku 15-18 lat przebywająca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych. Do tej grupy należą też pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Głównym ich problemem jest często brak motywacji do podjęcia pracy po opuszczeniu zastępczej formy opieki. Rzadziej zdobywają dobre wykształcenie, a co za tym idzie mają małe szanse na poprawę swojego położenia. Cechą charakterystyczną tej grupy jest brak zaradności życiowej i umiejętności skutecznego radzenia sobie z rzeczywistością oraz uzależnienie od pomocy społecznej. Z tego względu istotne jest, aby wsparcie indywidualne kierowane do tej grupy docelowej było wszechstronne i obejmowało wsparcie społeczne, zawodowe, edukacyjne, zdrowotne oraz działania integracyjne na poziomie lokalnym.

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym PAL jest aktywizowanie i integracja lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

1. Aktywizacja zawodowa, społeczna, edukacyjna i zdrowotna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.

2. Inicjowanie działań środowiskowych opartych na współpracy lokalnych instytucji ze społecznością.
3. Poprawa funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Promocja działań prospołecznych.
6. Zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną.
2. Promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie.
3. Współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością.
4. Diagnozowanie potrzeb mieszkańców powiatu łowickiego.
5. Organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej, wolontariatu, grup samopomocowych i innych.
6. Organizowanie i wspieranie działań o charakterze edukacyjnym i zawodowym, w tym warsztatów, szkoleń, kursów podnoszących kompetencje uczestników w różnym zakresie.
7. Organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, w tym przygotowujących do samodzielności.
8. Organizowanie wsparcia w zakresie edukacyjnym pozwalającego na uzyskanie lepszego poziomu wykształcenia.
9. Wspieranie inicjatyw lokalnych.
10. Organizowanie spotkań integracyjnych oraz specjalistycznego doradztwa i konsultacji.

11. Inne działania wynikające z aktualnych potrzeb zgodnie z celami programu.

VI. ADRESACI PROGRAMU

PAL skierowany jest do mieszkańców powiatu łowickiego zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności do osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, osób przebywających lub opuszczających pieczę zastępczą i inne placówki (MOW, MOS, ZP) i ich otoczenia, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i ich otoczenia.

VII. METODY REALIZACJI PROGRAMU

W ramach programu przewiduje się zastosowanie następujących metod pracy:

1. **Środowiskowa praca socjalna** – jest działaniem realizowanym przez pracownika socjalnego lub inną osobę mającym na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie (poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi).
2. **Instrumenty aktywnej integracji** – szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej ukierunkowanych na przywrócenie zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych, na podniesienie kwalifikacji zawodowych, poszerzenie wiedzy i umiejętności w celu uzyskania lub utrzymania zatrudnienia, na poszerzenie wiedzy i umiejętności podnoszących kompetencje ogólne, wpływające na status społeczny.

3. **Działania o charakterze środowiskowym** – inicjatywy integracyjne obejmujące: prowadzenie badań diagnostycznych, przygotowywanie raportów dotyczących potrzeb i zasobów danej społeczności, edukację społeczną i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców, organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym czy turystycznym.

VIII. CZAS TRWANIA PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej Powiatu Łowickiego realizowany będzie w latach 2017-2021 zgodnie z założeniami i zasadami realizacji projektów z dofinansowaniem zewnętrznym, w tym Unii Europejskiej.

Harmonogram poszczególnych działań w danym roku budżetowym zgodny będzie z harmonogramem realizacji projektów wybranych do dofinansowania.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców powiatu łowickiego.
2. Zastosowanie nowych narzędzi i form pracy w pomocy społecznej.
3. Integracja poszczególnych grup uczestników programu z otoczeniem społecznym.
4. Skuteczniejsze i bardziej efektywne wykorzystanie zasobów pomocy społecznej.
5. Zapewnienie wysokiej jakości realizowanych działań.
6. Poszerzenie oferty działań dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

7. Wzrost zaangażowania mieszkańców powiatu łowickiego w życie społeczne.
8. Zwiększenie dostępu do profesjonalnego doradztwa.
9. Wzrost umiejętności społecznych, poczucia własnej wartości i podniesienia samooceny.
10. Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego na terenie powiatu łowickiego.
11. Wzrost zaangażowania instytucji i organizacji w zakresie podejmowania działań na rzecz integracji społecznej mieszkańców powiatu łowickiego.

X. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu Aktywności Lokalnej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu. Partnerami PAL są:

1. Starostwo Powiatowe w Łowiczu
2. Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu
3. Ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu łowickiego
4. Organizacje pozarządowe i kościelne
5. Podmioty ekonomii społecznej
6. Placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe
7. Jednostki organizacyjne powiatu łowickiego

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach PAL należy zaliczyć:

1. Środki Unii Europejskiej
2. Środki budżetu powiatu łowickiego
3. Środki budżetu państwa.

XII. WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA

Jednostką odpowiedzialną za wdrażanie oraz monitorowanie Programu Aktywności Lokalnej Powiatu Łowickiego na lata 2017-2021 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu.

Przedmiotowy Program jest dokumentem otwartym i długofalowym, który będzie podlegał ewaluacji w zależności od rozpoznanych potrzeb wskazywanych przez podmioty zajmujące się sprawami pomocy społecznej i rodziny.

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne projekty, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji umożliwi opracowanie dalszych przedsięwzięć oraz doskonalenie dotychczas wykonanych zadań.

Sprawozdanie z realizacji Programu Aktywności Lokalnej będzie corocznie przedkładane Radzie Powiatu Łowickiego, której to powierza się nadzór nad realizacją PAL, łącznie ze sprawozdaniami z działalności PCPR w Łowiczu wynikającymi z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Górski